בתולה נשאת פרק ראשון כתובות יא.

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

תוספות רי"ד

גליון הש"ס

מוסף רש"י

אף אנו נאמר איילונית דוכרנית דלא ילדה: **מתני'** [א]הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולין: **גמ'** אמר רב הונא [ב]גר קטן ממטבילין אותו על דעת בית דין מאי קמ"ל [ג]דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו תנינא [ד]זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה דהא קיימא לן [ה]דעבד ודאי בהפקירא ניחא ליה קמ"ל דהני מילי גדול דטעם טעם דאיסורא אבל קטן זכות הוא לו לימא מסייע ליה הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד מאי לאו דאטבלינהו על דעת בית דין לא הכא במאי עסקינן בגר שנתגיירו בניו ובנותיו עמו [ו]דניחא להו במאי דעביד אבוהון אמר רב יוסף [ז]הגדילו יכולין למחות איתיביה אביי הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ואי ס"ד הגדילו יכולין למחות יהבינן לה כתובה דאזלה ואכלה בגיותה [ח]לכי גדלה לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא [ט]כיון שהגדילה [י]שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות מתיב רבא [יא]אלו נערות שיש להן קנס הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית ועל הגיורת ועל השבויה ועל השפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד יש להן קנס ואי אמרת הגדילו יכולין למחות יהבינן לה קנס דאזלה ואכלה בגיותה לכי גדלה לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא כיון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות אביי לא אמר כרבא התם קנסא היינו טעמא [יב]שלא יהא חוטא נשכר רבא לא אמר כאביי [יג]כתובה היינו טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה: **מתני'** [יד]הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ כתובתן מאתים דברי רבי מאיר [טו]וחכ"א מוכת עץ כתובתה מנה [טז]בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה ואין מטבילין אותו על דעת ב"ד משום דזכות הוא. ותימה דהא זכייה הוי מטעם שליחות דכיון דזכות הוא לו אנן סהדי דעביד ליה שליח כדמוכח בפ"ק דב"מ (דף יב.) גבי חלר משום יד שליחותא ולא גרע משליחות וא"כ איתלן זכין לקטן והלא לין שליחות לקטן כדאמרינן בחיטו נשן (שם עא:) ועוד דאכתי עובד כוכבים הוא ואמרי' התם דקטן דאתי לכלל שליחות אית ליה זכייה מדרבנן עובד כוכבים דלא אתי לכלל שליחות אפילו זכייה מדרבנן לית ליה ונראה לר"י דהכא נמי דזכין לו מדרבנן כדאמרינן התם דקטן דאתי לכלל שליחות אית ליה זכייה מדרבנן ואע"ג דאכתי עובד כוכבים הוא הא אתי לכלל שליחות א"נ כיון דבהך זכייה נעשה ישראל הוה ליה כישראל גמור לענין זכייה וא"ת היכי הוי גר מדרבנן ושרינן ליה בנת ישראל וקידושי קידושין הא מן התורה עובד כוכבים הוא וי"ל דקסבר כמ"ד בהאשה רבה (יבמות דף פט:) דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה וכי פריך מאי קמ"ל הוה מצי לאנויי דכר מן התורה בקום ועשה ומ"ל דיש כח ביד חכמים לעקור מן התורה בקום ועשה ומ"ל ממרי עמעי נקט והא דאמרי' ברים בן סורר (סנהדרין דף פח: ושם) גבי גזל הגר אם אין לאיש גואל איש אתה צריך לחזר אחריו אם יש לו גואל אבל קטן אי אתה צריך לחזר אחריו כו' משכחת לה גר קטן מן התורה כמעובדת שנתגיירה מ"כדאמרי' בפרק הערל (יבמות דף עח. ושם) עובדת כוכבים מעובדת שנתגיירה בנה אין צריך טבילה והוי גר מן התורה דישראל גמור הוא ואית ליה ממון מן התורה כגון שירש את אמו ואי אתה צריך לחזר עליו שאין לו יורשין שאינו מולד ואחיו מן האם אין יורשין אותו וכפי פפרים דגרסינן בכ"מ (דף עח:) זכייה מיהא אית ליה ולא גרס מדרבנן ניחא דאמלי למימר דאית ליה זכייה מן התורה ועובד כוכבים קטן כיון דבא להתגייר משגיח ליה כישראל קטן ואע"ג דזכייה הוי מטעם שליחות ואין לו שליחות מן התורה ה"מ בדבר שיש בו קצת חובה כגון להפרים תרומתו דשמא היה רוצה לפוטרה בתנאי אחת או שמא היה רוצה להעדיף אבל הכא שזכות גמור הוא לו יש לו שליחות: **מהו** דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה. ואע"ג דרבנן פליגי אר' מאיר בפ' קמא דגיטין (דף יג. ושם) ולית להו טעמא דבהפקירא ניחא ליה ה"מ גבי עבד שאינו חושש בהפקירא שמפקיע עצמו מן השעבוד אבל גבי עובד כוכבים שאינו משועבד ניחא ליה בהפקירא וכן נראה לר' אי דאמת הכי היכי מייתי מיעטא מהכוא דגיורת דלמא רבנן היא דאפילו בגדול לית להו בהפקירא ניחא ליה: **אבל** קטן זכות הוא לו. והא דתנן בפרק קמא דגיטין (ג"ז שם) האומר תנו גט זה לאשתי ושיכתוב זה לעבדי ולא לחזור בשביטה יחזור דברי רבי מאיר היינו בעבד וגדול דבקטן מודה רבי מאיר דזכות הוא לו ולא ניחא ליה בהפקירא כדאמרינן הכא משום דלא מיקרי א"ל אחירי אף בעבד קטן וכגון שהוא של כהן חוזר הוא לו שיצא לאחירות לפי שמפקידו מלאכול בתרומה: **לבי** גדלה. [יט]וא"ת והלא ככר גדולה היא שהיא נערה כיון שהיא בת קנס ומפרש ר"י לבי גדלה ומהגה מנהגו יהודית: **אביי** לא אמר כרבא שלא יהא חוטא נשכר. משמע דרבא לית ליה טעמא דשלא יהא חוטא נשכר וקשה דאמרי' בפ' שור שנגח ד' וה' (ב"ק דף לח: ושם) קסבר רבי מאיר כותים גירי אמת הן וקנס הוא דקנסי ר"מ בממונם לענין שור שנגח שלא יטמעו בהן ופריך אלו נערות שיש להן קנס הבא על הכותית ואי קנסי ר"מ בממונם ה"ל ניקנוס ומאני דהכא לא בעי למקנס שלא יהא חוטא נשכר והשתא לרבא דלית ליה הכא טעם דחוטא נשכר היכי מצי מאני התם וי"ל דהתם לית ליה שפיר האי טעמא כיון דבדין יש להן קנס דגרי אמת הן אלא דבעי למקנס להו סברא הוא דמשום טעמא שלא יהא חוטא נשכר מוקמינן לה אדינא אבל הכא סבירא ליה לרבא דמשום טעמא שלא יהא חוטא נשכר אין ליתן לה כיון דמן הדין לית לה שהרי עובדא כוכבים גמורה היא אם תמתה וכפ' אלו נערות (לקמן דף לו:) דאית ליה לרבא שלא יהא חוטא נשכר גבי שנויה משום דמוקמינן לה בקדושתה: ושמואל

אף אנו נאמר איילונית דוכרנית דלא ילדה: **מתני'** [א]הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולין: **גמ'** אמר רב הונא [ב]גר קטן ממטבילין אותו על דעת בית דין מאי קמ"ל [ג]דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו תנינא [ד]זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה דהא קיימא לן [ה]דעבד ודאי בהפקירא ניחא ליה קמ"ל דהני מילי גדול דטעם טעם דאיסורא אבל קטן זכות הוא לו לימא מסייע ליה הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד מאי לאו דאטבלינהו על דעת בית דין לא הכא במאי עסקינן בגר שנתגיירו בניו ובנותיו עמו [ו]דניחא להו במאי דעביד אבוהון אמר רב יוסף [ז]הגדילו יכולין למחות איתיביה אביי הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ואי ס"ד הגדילו יכולין למחות יהבינן לה כתובה דאזלה ואכלה בגיותה [ח]לכי גדלה לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא [ט]כיון שהגדילה [י]שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות מתיב רבא [יא]אלו נערות שיש להן קנס הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית ועל הגיורת ועל השבויה ועל השפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד יש להן קנס ואי אמרת הגדילו יכולין למחות יהבינן לה קנס דאזלה ואכלה בגיותה לכי גדלה לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא כיון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות אביי לא אמר כרבא התם קנסא היינו טעמא [יב]שלא יהא חוטא נשכר רבא לא אמר כאביי [יג]כתובה היינו טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה: **מתני'** [יד]הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ כתובתן מאתים דברי רבי מאיר [טו]וחכ"א מוכת עץ כתובתה מנה [טז]בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה ואין

[א] (ע' תוס' ניעין ה: ד"ה והא קר"ן), [ב] (מיגיזכין פס:: יבמות קיח: וש"נ), [ג] (ניטין יג. ע' תוס' שם), [ד] (קשה ל"ר מתי מדע שעת המעלה דהא בקטנות אינה יכולה למנות כדר"י ר"ל כגון שהמילה מהגה ביום יום לפני גדלותה וכן נהגה יום לו יומים לאחר גדלותה. ת"י עה"ג), [ה] (לקמן כט. ב"ק לח:), [ו] (יבמות לב: וש"נ), [ז] (יבמות פט. לקמן לט: נד.), [ח] (לקמן יג.), [ט] (נ"ל גר קטן), [י] בס"ה: משומה. [יא] בס"ה: משומה, [יב] (בדרים כב), [יג] (וע' תוס' ב"ק קט: ד"ה קטן ותוס' מנחדרין פח.).

[יד] (ע' תוס' ד"ה חוטא נשבר. ס"ב דחלה מ"ז נדה דף ל ע"ב: תוס' ד"ה לבי גדלה. וא"ת והלא בבר גדולה. עין נדה מד ע"ב תוס' ד"ה שלשים יום:

[ט] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות דף ל: ד"ה אלו נערות). [יא] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות). [יב] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות). [יג] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות). [יד] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות). [טו] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות). [טז] (ע' תוס' ד"ה אלו נערות).